

Tutkimuslupa

Asianumero: MH 10263/2025

Lupaviranomainen

Metsähallitus
Osoite: Opastinsilta 12 C, 00520 Helsinki
Yritys- ja yhteisötunnus: 0116726-7
kirjaamo@metso.fi

Yhteyshenkilö(t)**Hakija**

Luonnonvarakeskus, 0244629-2
Osoite: Latokartanonkaari 9, 00790 HELSINKI

Hakemus

19.12.2025, sähköpostitse

Luonnonvarakeskus (yhteyshenkilö XX hakee Metsähallitukselta lupaa kääpä- ja lahoppuuintoointiin sekä inventointien edellyttämään näytteenottoon valtion luonnonsuojelualueilla Uudenmaan maakunnassa 1.8.-31.12.2026 välisenä aikana.

Inventoinnit liittyvät Luonnonvarakeskuksen toteuttamaan Etelä-Suomen metsien monimuotoisuuden toimintaohjelman (METSO 2008-2025) seuranta ja vaikutukset -hankkeeseen. Hankkeessa toteutetaan metsän rakennepiirteiden, lahoppuuston ja kääpien uudelleeninventointi Uudenmaan METSO-kohteille sijoittuvilla näytealoilla, jotka inventoitiin suojeluohjelman alussa vuosina 2009-2010. Hankkeessa tuotetaan tietoa vapaaehtoisesti suojeltujen metsäkohteiden luontoarvojen kehityksestä. Inventointeja koskeva tutkimussuunnitelma on liitteessä 1.

Jokaiselta näytealalla mitataan läpimitaltaan yli 15 cm:ä olevat lahoppuut ja niiltä inventoidaan kääpien itiöemät. Lahoppuiden lahoaste määritetään työntämällä puukon terää puukappaleen sisään. Käävät määritetään lajilleen mahdollisuuksien mukaan suoraan maastossa. Lajeista, joiden määrittäminen vaatii mikroskoopin käyttöä, kerätään pala itiöemästä näytteeksi. Itiöemien inventointi voi edellyttää maassa olevien lahoppuiden kääntelyä käsivoimin. Puut palautetaan lopuksi alkuperäiseen asentoon. Inventoinnit tehdään syksyn 2026 aikana ja niiden arvioitu kesto on 1-3 työpäivää per luonnonsuojelualue.

Päätös

Lupa myönnetään hakemuksen mukaisena.

Luvan sisältö, lupa-alue ja voimassaolo

Metsähallitus myöntää Luonnonvarakeskukselle luvan lahopuu- ja kääpäinventointien tekoon sekä inventointien edellyttämään näytteenottoon valtion luonnonsuojelualueilla liitteen 1 tutkimussuunnitelman mukaisesti.

Lupa myönnetään seuraaville luonnonsuojelualueille (lupa-alueet ja näytealat esitetään kartalla liitteessä 2):

- 1) Kallioniemien luonnonsuojelualue (kiinteistö 505-891-1-11, Mäntsälä)
- 2) Rörstrandin vanhan metsän luonnonsuojelualue (kiinteistö 753-891-1-1, Sipoo)
- 3) Keravanjokikanjonin lehdon luonnonsuojelualue (kiinteistö 858-891-1-1, Tuusula)
- 4) Tungträsketin vanhan metsän luonnonsuojelualue (kiinteistö 638-891-1-6, Porvoo)
- 5) Långån kosteikon luonnonsuojelualue (kiinteistö 710-891-2-5, Raasepori)
- 6) Sipoonkorven kansallispuisto, Viirilän osa-alue (kiinteistö 753-891-1-2, Sipoo)
- 7) Meikon luonnonsuojelualue (kiinteistö 257-891-1-3, Kirkkonummi).

Lupa koskee seuraavia henkilöitä: 3 henkilöä. Lisäksi inventoinneissa on sallittua käyttää harjoittelijoita tai maastoapulaisia, jotka toimivat alueella em. henkilöiden seurassa. Luvan saaja vastaa siitä, että kaikki inventointeihin ja näytteenottoon osallistuvat henkilöt noudattavat tämän luvan ehtoja.

Lupa on voimassa seuraavasti:

Alkaa: 01.08.2026

Päätyy: 31.12.2026

Lupa tulee voimaan valitus- ja tiedoksisaantiajan jälkeen. Lupa tulee lainvoimaiseksi aikaisintaan valitusajan päätyttyä, mikäli siitä ei ole tehty valituksia. Valitusaika on 30 päivää päätöksen tiedoksisaannista. Jos päätös on annettu tiedoksi sähköisenä viestinä, katsotaan päätöksen saajan saaneen asiakirjan tiedoksi kolmantena päivänä viestin lähettämisestä.

Lupa voidaan peruuttaa, jos sen ehtoja ei noudateta.

Lupapäätöksen perustelut

Lupa-alueet on perustettu luonnonsuojelualueiksi joko lailla 325/2011 (Sipoonkorven kansallispuisto) tai asetuksilla VnA 332/2021 (Rörstrandin vanhan metsän ja Långån kosteikon luonnonsuojelualueet), YmA 333/2021 (Kallioniemien, Keravanjokikanjonin lehdon ja Tungträsketin vanhan metsän luonnonsuojelualueet) ja VnA 1382/2006 (Meikon luonnonsuojelualue). Em. perustamislain ja -asetusten mukaan luonnonsuojelualueilla kielletyistä toiminnoista säädetään luonnonsuojelulain (LSL, 9/2023) 49 §:ssä ja rauhoitussäännöksiä koskevista poikkeuksista saman lain 50 ja 51 §:ssä. Alueilla, joilla inventointeja tehdään, ei ole voimassa liikkumisrajoituksia.

Lupaan kuuluvilla luonnonsuojelualueilla on LSL 49.1 § nojalla kiellettyä ottaa tai vahingoittaa sieniä, puita, pensaita tai muita kasveja tai niiden osia. Luonnonsuojelualueilla on LSL 51.1 §:n nojalla kuitenkin alueen perustamistarkoitusta vaarantamatta ja Metsähallituksen luvalla mahdollista kerätä sieniä ja kasveja tai niiden osia tutkimusta tai muuta tieteellistä tarkoitusta varten.

Luonnonsuojelualueiden yhtenä perustamistarkoituksena on LSL 1 § mukaisesti tukea luonnontutkimusta. Luvalla tehtävä seuranta tuottaa tietoa vapaaehtoiseen suojeluun hankittujen alueiden luontoarvojen kehittymisestä niiden suojelun jälkeen. Seuranta liittyy Etelä-Suomen metsien monimuotoisuuden toimintaohjelman (METSO 2008-2025) vaikutusten seurantaan. Luvalla tehtävät kartoitukset ja näytteenotto antavat lisäksi tietoa lupaan kuuluvien luonnonsuojelualueiden luonnontilasta sekä alueiden uhanalaisesta kääpälajistosta.

Inventoinnista aiheutuu vain vähäistä haittaa alueen kasvillisuudelle, eikä se aiheuta häiriötä muulle lajistolle. Luonnonsuojelualueilla liikutaan kartoitusten aikana ainoastaan jalkaisin, eikä näytteenotto edellytä koneiden käyttöä. Metsähallitus katsoo, ettei lahopuu- ja kääpäinventointi ja siihen liittyvä näytteenotto lupahakemuksen ja tämän luvan ehtojen mukaan toteutettuna vaaranna lupaan kuuluvien luonnonsuojelualueiden suojeluperusteena olevia luontoarvoja.

Lupa-alueista Meikon ja Rörstrandin vanhojen metsien luonnonsuojelualueiden koealat sijoittuvat osittain Meiko-Lapträskin (FI0100021, SAC) ja Rörstrandin vanhan metsän (FI0100069, SAC) Natura-alueille. Metsähallitus katsoo, ettei luvan ehtojen mukainen toiminta merkittävästi heikennä Natura-alueen suojeluperusteena olevia luonnonarvoja.

Lupaehdot

Lupa koskee ainoastaan Metsähallituksen hallinnassa olevia alueita. Muiden alueiden osalta luvan saaja vastaa mahdollisten lupien ja suostumusten hankkimisesta maa-alueiden haltijoilta.

Näytteitä saa luonnonsuojelualueilla esiintyvistä käävistä ottaa lajintunnistuksen edellyttämän määrän. Näytteenotto ei saa vaarantaa yksittäisen lajin säilymistä alueella.

Luvan saajan on noudatettava näiden ehtojen lisäksi luonnonsuojelualueen rauhoitusmääräyksiä ja järjestyssääntöä. Luvan saaja vastaa siitä, että myös muut tutkimukseen osallistuvat henkilöt noudattavat näitä.

Alueella tulee liikkua niin, että vältetään kasvillisuuden turhaa talleantumista ja maaston kulumista. Tarpeetonta häiriötä luonnolle ja alueen muille käyttäjille tulee välttää.

Tämä lupa ei oikeuta luonnonsuojelulain perusteella rauhoitettujen lajien keräämistä, pyydystämistä, tappamista tai häiritsemistä (LSL 70 § ja 74 §). Näiden lajien osalta näytteenotto edellyttää tämän luvan ohella elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen lupaa (LSL 83 §).

Luonnonsuojelulain 78 § ja 87 § mukaan luontodirektiivin liitteessä IV (a) mainittuihin eläinlajeihin tai liitteessä IV (b) mainittuihin kasvilajeihin kuuluvia yksilöitä ei saa pitää, pitää hallussa, kuljettaa, myydä, vaihtaa eikä tarjota myytäväksi tai vaihdettavaksi. Näiden lajien osalta näytteenotto edellyttää tämän luvan ohella elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen lupaa (LSL 89 §).

Aktiivihavainnoinnin yhteydessä saa kerätä näytteitä ainoastaan lajinmäärittystä varten tai museonäytteeksi, siinä laajuudessa kuin se on edellä mainittuja tarkoituksia varten välttämätöntä.

Säilytettävät näytteet tulee toimittaa luonnontieteelliseen museoon. Näytteitä ei saa myydä eikä vaihtaa.

Alueelle ei saa jättää toiminnasta jälkiä tai roskaa.

Lupa ei sisällä oikeutta maastoliikenteeseen, johon tarvittaessa tulee hakea erillistä lupaa.

Lupa tai kopio siitä on pidettävä mukana luvan mukaista toimintaa harjoitettaessa.

Raportointi

Luvan nojalla harjoitetusta toiminnasta ja näytteenotosta tulee raportoida Metsähallitukselle 1.2.2027 mennessä. Raportti toimitetaan sähköpostitse Metsähallituksen kirjaamoon (kirjaamo@metsa.fi) tämän luvan asianumero (MH 10263/2025) mainiten.

Raportissa tulee esittää yhteenveto tehdyistä inventoinneista sekä keskeiset lajihavainnot (erityisesti uhanalaiset ja muut suojelullisesti merkittävät lajit). Lisäksi raportoinnissa on mahdollista esittää muut mielenkiintoiset lajihavainnot sekä Metsähallituksen toimenpiteitä edellyttävät asiat lupa-alueilta.

Havaintotiedot tulee toimittaa Metsähallitukseen havainnointipohjalla, joka toimitetaan havainnointialueen erikseen. Metsähallitus tallentaa tiedot LajiGIS-järjestelmään, josta ne siirtyvät edelleen Lajitietokeskukseen. Mikäli hakija tallentaa havaintotiedot itse Lajitietokeskukseen, tulee tästä ilmoittaa raportoinnin yhteydessä.

Hakijan tulee välittömästi raportoida Metsähallitukselle havaitsemistaan ongelmista tai Metsähallituksen toimintaa vaativista epäkohdista.

Sovelletut säännökset

Laki Sipoonkorven kansallispuistosta (325/2011): 3 §

Valtioneuvoston asetus Uudenmaan maakunnan luonnonsuojelualueista (332/2021): 3 §

Ympäristöministeriön asetus Uudenmaan maakunnan luonnonsuojelualueista

(333/2021): 3 §

Valtioneuvoston asetus Meikon luonnonsuojelualueesta (1382/2006): 3 §

Luonnonsuojelulaki (9/2023): 1, 49, 51 ja 56 §

Laki Metsähallituksesta (234/2016): 5, 21.1. ja 24.1 §

Ympäristöministeriön asetus Metsähallituksen eräiden julkisten hallintotehtävien suoritteiden maksuista vuosina 2024 ja 2025 (96/2024): 2 §

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen tyytymätön saa hakea siihen valittamalla muutosta Helsingin hallinto-oikeudelta. Valitusosoitus on liitteenä.

Hinta

Lupa on maksuton.

Esittelijä

Ratkaisija

Liitteet:

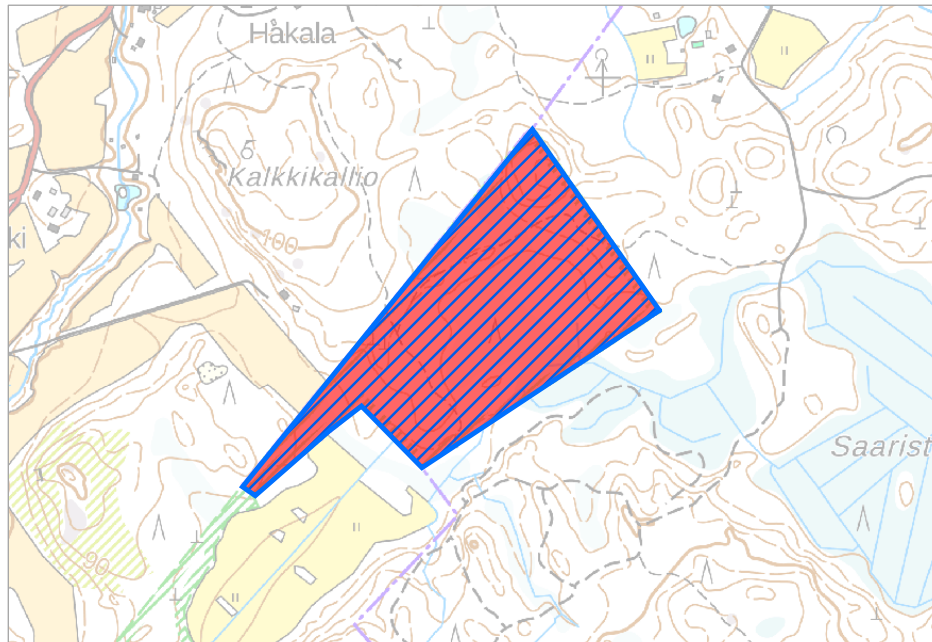
- Liite 1. Lupahakemus ja tutkimussuunnitelma (poistettu)
- Liite 2. Lupa-alueet
- Liite 3. Valitusosoitus

Tiedoksi:

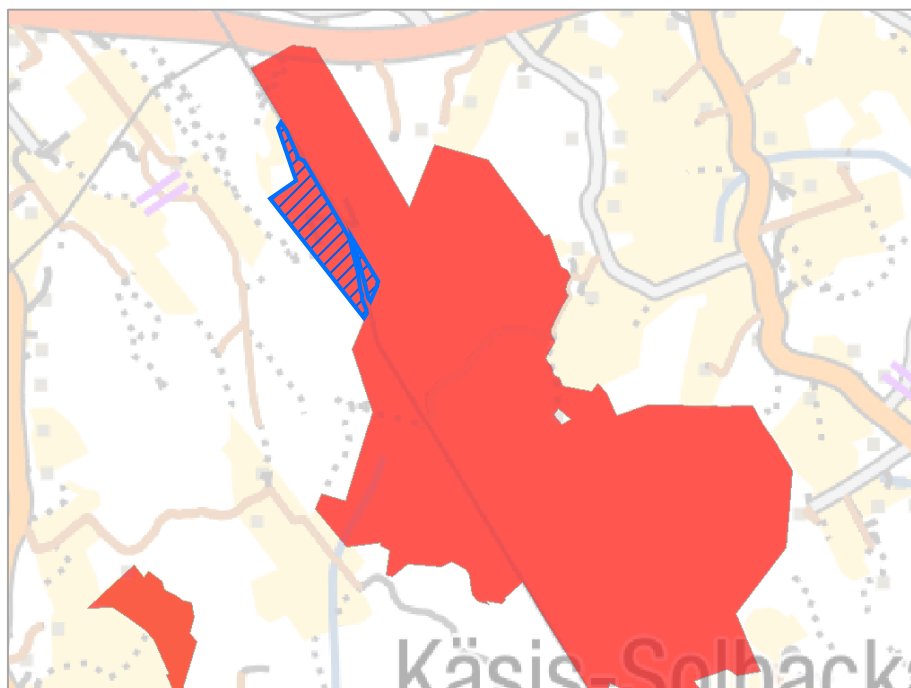
Metsähallitus
Mäntsälän kunta
Sipoon kunta
Raaseporin kaupunki
Tuusulan kunta
Porvoon kaupunki
Kirkkonummen kunta
Lupa- ja valvontavirasto
Uudenmaan luonnonsuojelupiiri
Itä-Uudenmaan luonnon- ja ympäristönsuojeluyhdistys
Kirkkonummen ympäristöyhdistys
Mäntsälän luonnonsuojeluyhdistys
Raaseporin Luonto
Sipoon Luonnonsuojelijat
Suomen luonnonsuojeluliiton Tuusulan yhdistys

Liite 2. Lupa-alueet. Metsähallituksen hallinnassa olevat kiinteistöt esitetään kartoissa punaisella taustavärillä ja tutkimuksen koealueet sinisellä vinoviivoituksella. Koealat on digitoitu ääriviivojen mukaan. Yksityiskohtaiset rajaukset ovat liitteen 1 tutkimussuunnitelmassa.

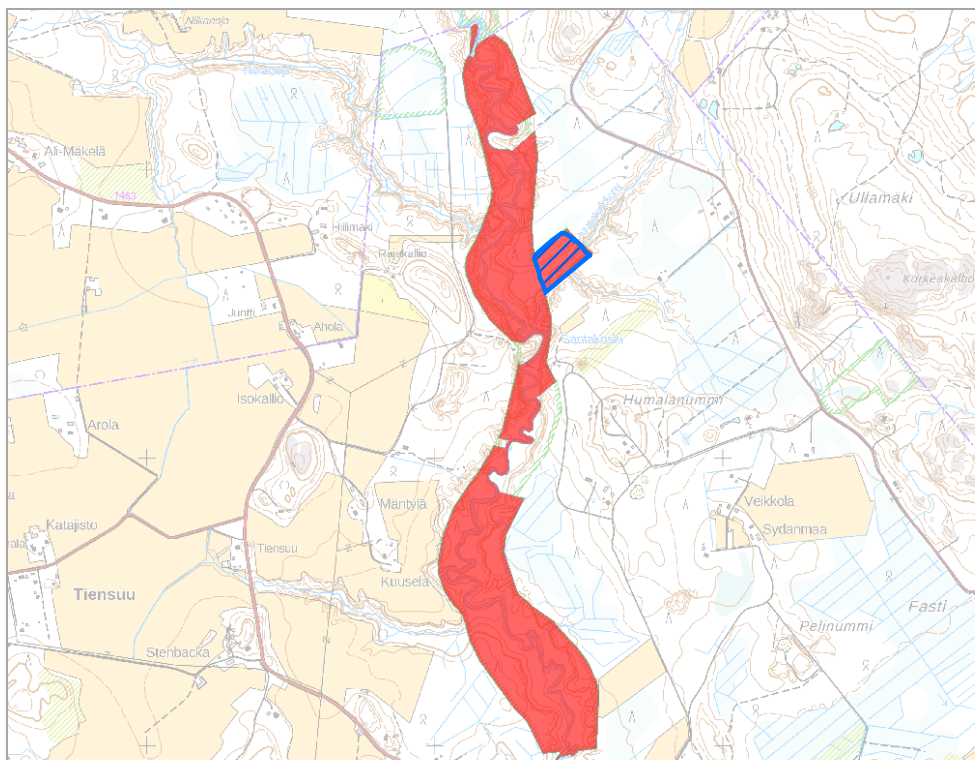
1) Kallioniemien luonnonsuojelualue (kiinteistö 505-891-1-11, Mäntsälä)

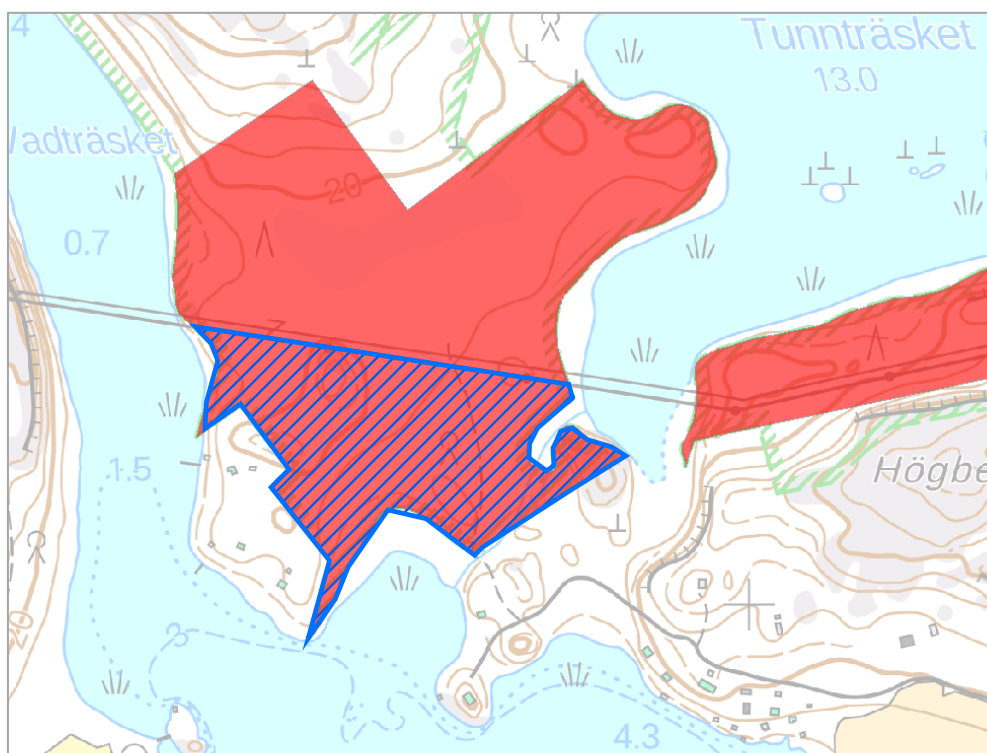
2) Rörstrandin vanhan metsän luonnonsuojelualue (kiinteistö 753-891-1-1, Sipoo)

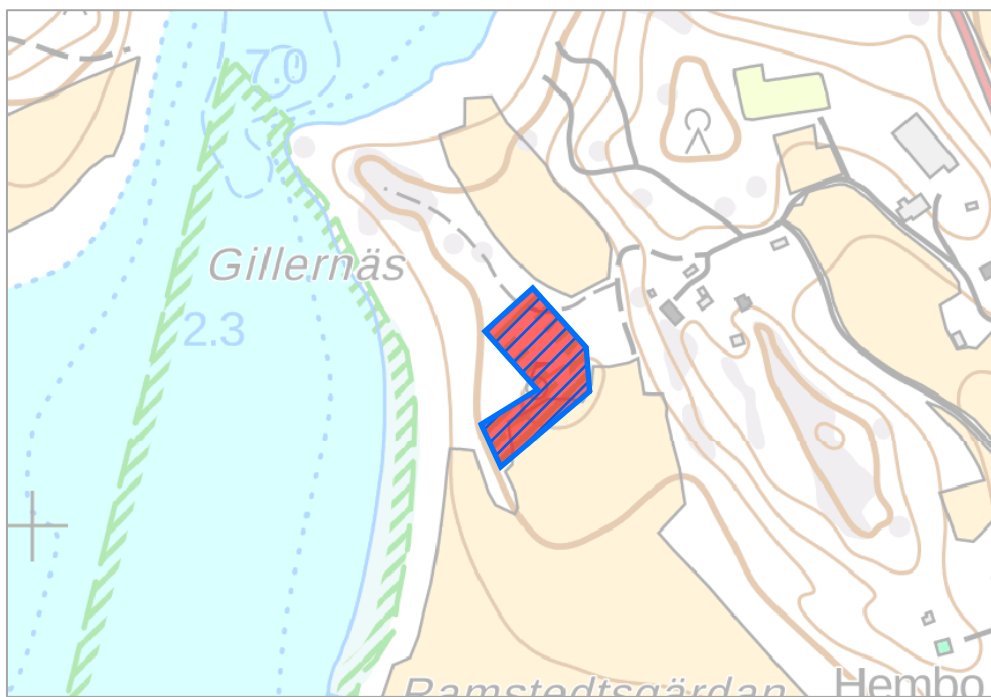
3) Keravanjokikanjonin lehdon luonnonsuojelualue (kiinteistö 858-891-1-1, Tuusula)

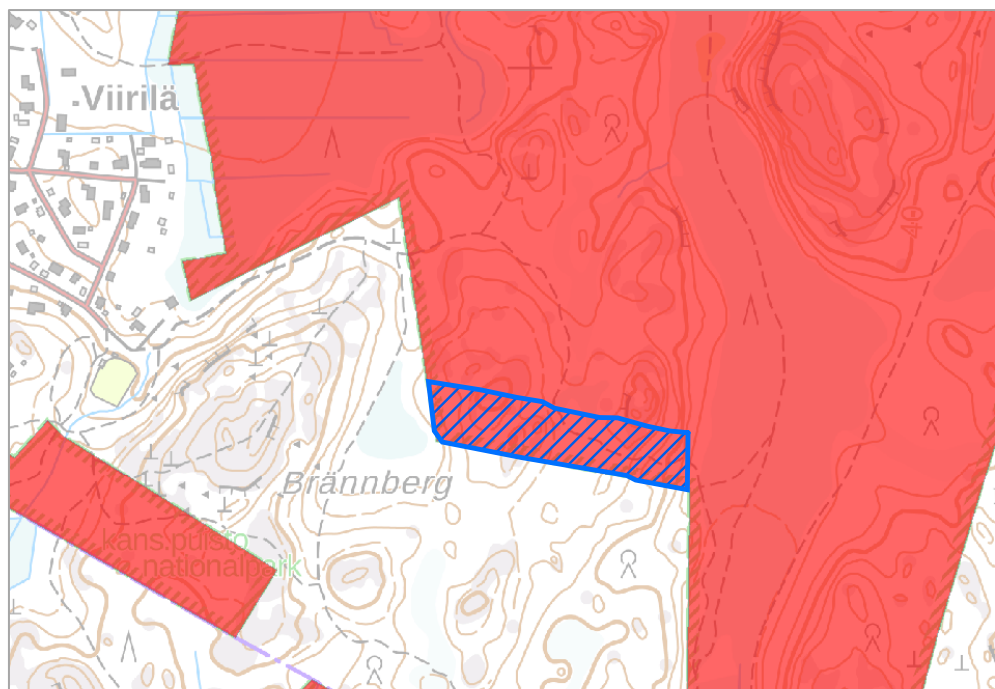
4) Tungträsketin vanhan metsän luonnonsuojelualue (kiinteistö 638-891-1-6, Porvoo)

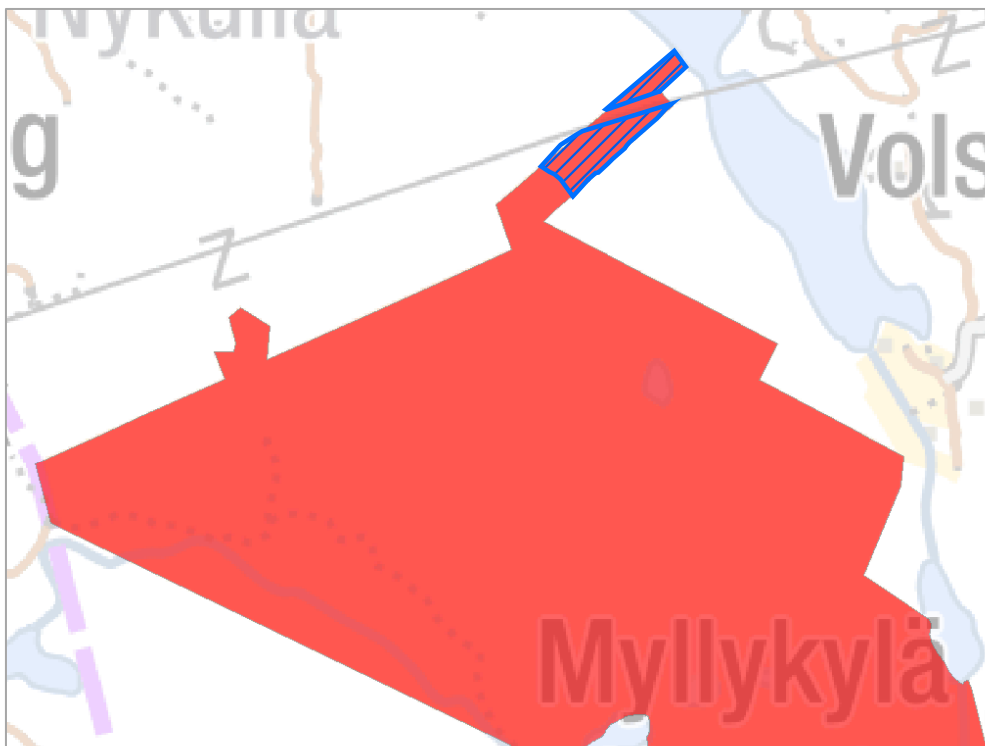
5) Långån kosteikon luonnonsuojelualue (kiinteistö 710-891-2-5, Raasepori)

6) Sipoonkorven kansallispuisto, Viirilän osa-alue (kiinteistö 753-891-1-2, Sipoo)

7) Meikon luonnonsuojelualue (kiinteistö 257-891-1-3, Kirkkonummi)

Liite 3. Valitusosoitus.

1. VALITUSOSOITUS

(Laki Metsähallituksesta 21 §, luonnonsuojelulaki 134 §)

Tähän päätökseen tyytymätön voi hakea siihen muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen kirjallisella valituksella.

Valituskirjelmän sisältö ja allekirjoittaminen

Valituskirjelmässä, joka osoitetaan hallinto-oikeudelle, on ilmoitettava seuraavat asiat:

- valittajan nimi ja kotikunta
- päätös, johon haetaan muutosta
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi sekä perusteet, joilla muutosta vaaditaan
- postiosoite ja puhelinnumero, joihin asiaa koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa.

Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos valituksen laatijana on joku muu henkilö, valituskirjelmässä on ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta.

Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava valituskirjelmä.

Valituskirjelmän liitteet

Valituskirjelmään on liitettävä:

- päätös, johon haetaan muutosta valittamalla, alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- todistus siitä, minä päivänä päätös on annettu tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle
- asiamiehen valtakirja, jollei asiamiehenä toimi asianajaja tai yleinen oikeusavustaja.

Valitusaika

Valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Valitusaikaa laskettaessa tiedoksisaantipäivää ei oteta lukuun.

Tiedoksisaantipäivä lasketaan seuraavasti:

- jos päätös on luovutettu asianomaiselle, asianomaisen asiamiehelle tai lähetille, tiedoksisaantipäivä ilmenee päätöksessä olevasta leimasta
- jos päätös on lähetetty postitse saantitodistusta vastaan, tiedoksisaantipäivä ilmenee saantitodistuksesta
- jos päätös on postitettu tavallisena kirjeenä, sen katsotaan tulleen tiedoksi seitsemäntenä päivänä postituspäivästä, jollei muuta ilmene
- jos päätös on toimitettu tiedoksi muulla tavalla jollekin muulle henkilölle kuin päätöksen saajalle (sijaistiedoksianto), katsotaan päätöksen saajan saaneen päätöksen tiedoksi kolmantena päivänä tiedoksianto- tai saantitodistuksen osoittamasta päivästä
- jos päätös tai kuulutus sen nähtävänä pitämisestä on julkaistu virallisessa lehdessä tai julkisella kuulutuksella ilmoitustaululla, katsotaan tiedoksisaannin tapahtuneen seitsemäntenä päivänä siitä päivästä, jolloin kuulutus virallisessa lehdessä on julkaistu tai kuulutus pantu ilmoitustaululle.
- jos päätös on annettu tiedoksi sähköisenä viestinä, katsotaan päätöksen saajan saaneen asiakirjan tiedoksi kolmantena päivänä viestin lähettämisestä.

Valituskirjelmän toimittaminen

Valituskirjelmän voi toimittaa hallinto-oikeudelle henkilökohtaisesti, postitse maksettuna postilähetyksenä tai asiamiestä tai lähettiä käyttäen. Postittaminen tapahtuu lähettäjän vastuulla. Valituksen on saavuttava viranomaiselle virka-aikana ennen 30 päivän valitusajan päättymistä, jotta valitus voidaan tutkia. Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, lauantai, itsenäisyyspäivää, vapunpäivä, jouluaatto tai juhannusaatto, valitusaika jatkuu kuitenkin vielä seuraavan arkipäivän virka-ajan päättymiseen.

Käsittelymaksu

Muutoksenhakuasian vireille panijalta peritään oikeudenkäyntimaksu sen mukaan kuin tuomioistuinmaksulaissa (1455/2015) säädetään.

Hallinto-oikeuden osoite

Helsingin hallinto-oikeus

Käyntiosoite: Tuomioistuimet-talo, Radanrakentajantie 5, 00520 HELSINKI

Postiosoite: Radanrakentajantie 5, 00520 HELSINKI

Faksi: 029 56 42079

Sähköposti: helsinki.hao(at)oikeus.fi

Puhelin: 029 56 42000